

היום נלמד בעזרת ה':

זבחים דף ד

שאלה: מנלן דבעינן זביחה לשמה? מה המקור שצריך לשחוט לשם אותו קרבן דוקא?

תשובה: דאמר קרא "ואם זבח שלמים קרבנו": המילה 'זבח' מיותרת, ללמד שתהא 'זביחה' (= שחיטה) לשם שלמים (שעליו מדובר בפסוק).

קושיא: ודילמא היינו שמיהו? אולי השם של הקרבן הוא 'זבח שלמים'? תירוץ: מדכתיב המקריב וכו'. מכיון שבפסוקים אחרים לא כתוב זבח כגון "המקריב את דם השלמים", "הזורק את דם השלמים". ומדוע כאן כתוב 'זבח'? אלא כדי ללמדנו שתהא זביחה לשם שלמים.

אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן? מצאנו מקור לשחיטה, ועדיין מה המקור לשאר העבודות (קבלה הולכה וזריקה)? תשובה: וכי תימא לילף מזביחה: ואם תאמר שנלמד מזביחה לשאר עבודות. קושיא: מה לזביחה שכן נפסלה שלא לשם אוכלין בפסח: אי אפשר ללמוד משחיטה. משום שבשחיטה יש דין מיוחד שאין בשאר עבודות. אם שחט קרבן פסח לשם מי שאינו יכול לאכול אותו כגון חולה או זקן, הקרבן נפסל (למרות שאותו אדם הוא בעלים של הקרבן). ואילו אם חשב כן בשאר עבודות הקרבן לא נפסל.

אלא אמר קרא "המקריב את דם השלמים" שתהא קבלה לשם שלמים: לשון 'הקרבה' בפסוק מתפרשת כ'קבלה'. המילים 'דם השלמים' מיותרות ללמד שצריך לקבל את הדם לשם קרבן שלמים (שעליו מדובר בפסוק).

קושיא: ולכתוב רחמנא בקבלה ולילף שחיטה מינה: אם כן מדוע צריך לימוד בשחיטה שתהא לשם הקרבן כנ"ל, הרי ניתן ללמוד שחיטה מקבלה. תירוץ: משום דאיכא למיפרך מה לקבלה שכן פסולה בזר ואשה: יש פירכא ללימוד. כי בקבלה יש

דין מיוחד שאין בשחיטה. עבודת קבלה צריכה להעשות על ידי כהן ופסולה בזר, ואילו שחיטה כשרה להעשות על ידי זר.

אשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן? מצאנו מקור לשחיטה וקבלה, ועדיין מה המקור לזריקה שצריכה להיות לשם הקרבן?

וכי תימא לילף מהני וכו': ואם תאמר שנלמד אותה משחיטה וקבלה, אי אפשר. כי בשתייהן יש דין מיוחד שצריך לעשות אותן דוקא בצד צפון של העזרה (והיינו בקודשי קודשים), ואילו זריקה לא. וכן שחיטה וקבלה שייכת גם בקרבנות של 'חטאות הפנימיות' (= שדמן ניתן בפנים על מזבח הזהב), ואילו זריקה אינה שייכת בהן כי לא זורקים את הדם שלהם על המזבח החיצון.

אלא אמר קרא "הזורק את דם השלמים": המילים "דם השלמים" מיותרות ללמד שתהא זריקה לשם שלמים.

קושיא: ולכתוב רחמנא בזריקה ולילף מינה: לשחיטה וקבלה, ומדוע צריך לימוד מיוחד לכל אחת מהן? **תירוץ:** משום דאיכא למיפרך מה לזריקה שכן חייב עליה זר מיתה: אי אפשר ללמוד מזריקה כי יש בה דין מיוחד שאין בהן. זר שעשה זריקה חייב מיתה, אבל זר כשר בחיטה. וגם בקבלה שהיא פסולה בזר אמנם הוא לא חייב מיתה על כך.

אשכחן כולהו, הולכה מנלן?

וכי תימא לילף מכולהו: אולי נלמד הולכה משחיטה וקבלה וזריקה? אי אפשר. כי יש בשלושתן דין מיוחד. כל אחת מהן היא עבודה שאי אפשר לבטל אותה. אבל 'הולכה' זו עבודה שאפשר לבטלה, והיינו אם ישחוט ליד המזבח לא יצטרך לעשות הולכה למזבח.

אלא אמר קרא והקריב וכו': 'הולכה' נלמדת מהפסוק המדבר על איברי הקרבן "וְהִקְרַב וְהִקְרַעְתָּם יְרֵחָץ בְּמַיִם וְהִקְרִיב הִכְהֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ" כלומר מולך את האיברים למזבח. מכאן שהולכה היא עבודה.

'קבלה' נלמדת מהפסוק "וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבֶּקָר לִפְנֵי ה' וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב". 'והקריבו' הכוונה ל'קבלה' כי אי אפשר להוליך את הדם בלי לקבל אותו בכלי אחרי השחיטה. (אבל אפשר לשחוט את הקרבן

סמוך למזבח ולזרוק אותו ישר בלי צורך להוליך אותו אליו). הסיבה שהתורה קוראת ל'קבלה' של הדם ('והקריבו') - בלשון של 'הולכה' ('והקריבו'), כדי שלא נחשוב ש'הולכת הדם' שונה מ'קבלת הדם'.

ואשכחן שנוי קודש. שנוי בעלים מנלן? עד כאן מצאנו מקור שצריך שחיטה לשם אותו הקרבן. ועדיין מניין שצריך שחיטה לשם הבעלים של הקרבן?

אמר רב פנחס בריה דרב אמי: נאמר "ובשר זבח תודת שלמיו" ללמד שהזביחה (= השחיטה) צריכה להיות לשם תודה (שעליה מדבר הפסוק). ויש צורת לימוד בתורה של 'אם אינו ענין'. דהיינו אם הפסוק אינו נצרך ללמד על 'שינוי קודש' (כלומר על הדין לשחוט לשם אותו קרבן), כי כבר למדנו זאת כנ"ל, ניקח אותו ללמד על 'שינוי בעלים' (על הדין לשחוט לשם הבעלים של הקרבן).

קושיא: והאי להכי הוא דאתא: וכי הפסוק הזה בא ללמד כך? הרי הוא נצרך ללמד על דבר אחר, ככתוב בברייתא. נאמר "ובשר זבח תודת שלמיו" ללמד שתודה ששחטה לשם שלמים כשרה, אבל שלמים ששחטן לשם תודה פסולה. ומה ההבדל בין זה לזה? התשובה - בפסוק אנו רואים שתודה קרויה שלמים ("תודת שלמיו") אם כן תודה היא סוג של שלמים, אבל שלמים אינם סוג של תודה.

תירוץ: אנו מזבח קאמרינן: אנו לומדים שהשחיטה צריכה להיות לשם תודה מהמילה "זבח" שבפסוק, ואילו הברייתא למדה שתודה היא סוג של שלמים מהמילים "תודת שלמיו".

קושיא: ואכתי מיבעי ליה וכו': עדין המילה "זבח" נצרכת ללמד על חטאת ואשם שנאכלים רק ליום ולילה כמו שלמים. ככתוב בברייתא על הפסוק הנ"ל "ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל" הפסוק מדבר על שלמים שנאכלים ליום ולילה. ומניין שגם חטאת ואשם כן? והתשובה מהמילה "זבח" הבאה לרבות גם אותם. אם כן המילה "זבח" אינה מיותרת!

תירוץ: אם כן נכתוב קרא וכו': אם כן הפסוק היה צריך להיות כתוב כך "ובשר תודת שלמיו זבח", בגלל שהמילה "זבח" באה ללמד על אכילת הזבח ביום ולילה, ואם כן יש להסמיכה להמשך הפסוק המדבר על אכילה "ביום קרבנו יאכל". ומדוע היא

כתובה בהתחלת הפסוק? אלא ללמד דבר נוסף, שהזבח (השחיטה) צריך להיות לשם תודה.

אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן? מצאנו מקור לשחיטה שצריכה להיות לשם הקרבן. ומניין לשאר עבודות?

וכי תימא לילף מזביחה: ואם תרצה ללמוד מזביחה, יש לדחות. מה לזביחה שכן פוסלת קרבן פסח שנשחט לשם מי שלא יכול לאכול אותו, מה שאין כן בשאר עבודות שלא פוסלות. וכנ"ל.

תשובה: נאמרה זביחה בשינוי קודש וכו': נאמר שצריך זביחה לשם הקרבן, ונאמר שצריך זביחה לשם הבעלים. כמו שלגבי 'שינוי קודש' אין חילוק בין זביחה לשאר העבודות, שהרי מצאנו מקור לכל העבודות שצריכות להעשות לשם הקרבן. כך גם לגבי שני בעלים אין חילוק בין זביחה לשאר עבודות.

דחייה: איכא למיפרך: יש לנו ארבע דינים מיוחדים שמצאנו בשינוי קודש ולא בשינוי בעלים. ולכן אי אפשר ללמוד זה מזה.

א. שינוי קודש פסולו בגופו (יתבאר להלן).

ב. שינוי קודש ישנו בארבע עבודות. כלומר אם עשה אחת מארבע עבודות לשם קרבן אחר פסול, אבל בשינוי בעלים אין פסול אלא רק בזריקה (כי הפסול של שינוי בעלים הוא שמתכוין לכפר בו אדם אחר, והכפרה היא רק בזריקה). וכל הפסול של שינוי בעלים בד' עבודות, הוא רק כשעשה את העבודה על מנת לזרוק לשם בעלים אחר. כגון ששחט על מנת לזרוק את הדם לשם בעלים אחרים, או קיבל או הוליך על מנת לזרוק את הדם לשם בעלים אחרים.

ג. וישנו לאחר מיתה. כלומר אם מת הבעלים של הקרבן, היורש שלו מקריב אותו במקומו. וכאן שייך רק פסול של שינוי קודש (אם חשב לשם קרבן אחר), אבל לא שייך שינוי בעלים כי בכל מקרה כבר אין בעלים לקרבן הזה.

ד. וישנו בציבור כביחיד. בקרבן שמביאים ציבור שחטאו שייך שינוי קודש (אם יחשוב לשם קרבן אחר), אבל לא שייך שינוי בעלים כי כולם הבעלים שלו.

ואף על גב דתרתיה לאו דוקא וכו': ואפילו ששני דברים מתוך הארבעה שאמרנו, הם 'לאו דוקא' כדלהלן, בכל אופן שניים מתוכם הם דוקא. וזה מספיק בכדי לפרוך את הלימוד משינוי קודש לשינוי בעלים. והגמרא מבארת מדוע שניים לאו דוקא -

(א.) **מאי שנא שינוי בעלים:** אמרנו שינוי קודש פסולו בגופו. אך זה אינו נכון כי מדוע 'שינוי בעלים' לא נחשב 'פסולו בגופו'? בגלל שזו מחשבה בעלמא. אך גם שינוי קודש זו מחשבה בעלמא. אלא בהכרח מכיון שהוא חשב את המחשבה הזו הוא פסל את הקרבן, אם כן גם בשינוי בעלים אותו הדבר.

(ב.) **ולרב פנחס:** אמרנו שרק שינוי קודש ישנו לאחר מיתה. אבל הרי רב פנחס אמר שהיורש נחשב הבעלים של הקרבן, ואם כן גם שינוי בעלים ישנו לאחר מיתה.

אלא אמר רב אשי: נאמר "ונרצה לו לכפר עליו" הזריקה שהיא המכפרת צריכה להיות לשם כפרה על הבעלים של הקרבן, ולא לכפרה על חבירו.

קושיא: והאי להכי הוא דאתא: וכי הפסוק בא ללמד על כך? הרי הוא נצרך לדבר אחר כדלהלן.

ונרצה לו לכפר עליו, רבי שמעון אומר וכו': יש חילוק בין נדר לנדבה. נדר - אדם האומר 'הרי עלי להביא קרבן עולה', ואח"כ הפריש בהמה לצורך קיום נדרו, חייב באחריותה (כלומר שאם מתה או נגנבה חייב להביא אחרת), משום שהוא התחייב להביא ועדיין לא הביא. נדבה - אדם האומר על בהמה 'הרי זו לקרבן עולה', ואח"כ מתה או נגנבה, אינו חייב באחריותה, משום שהוא התחייב להביא רק אותה, וכיון שהיא מתה הוא פטור.

ורבי שמעון מבאר שהמקור לחילוק בין נדר לנדבה, מהפסוק "**וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו**". מה 'שעליו' (דהיינו שאמר 'הרי עלי') הוא חייב באחריותו, ומה שאינו 'עליו' (דהיינו שאמר 'הרי זו') אינו חייב באחריותו. וכיאר רב יצחק בר אבדימי אם אמר 'הרי עלי' הרי זה כאילו שטען את הקרבן על כתפו והאחריות היא עליו.

תירוץ: רב אשי מ"ונרצה לו לכפר" קאמר: רב אשי לומד שהזריקה צריכה להיות לשם הבעלים לא מ"עליו", אלא מה"לו", "ונרצה לו לכפר עליו" לו ולא לחבירו.

אשכחן זביחה וזריקה, קבלה מנלן: אכן מצאנו מקור לכך ששינוי בעלים פוסל בזביחה וזריקה, אבל מנין ששינוי בעלים פוסל גם בקבלת הדם?

וכי **תימא לילף מזביחה וזריקה**: ואם תאמר שנלמד זאת מזביחה וזריקה ששינוי בעלים פוסל בהם, אי אפשר לומר זאת, שהרי **מה לזביחה וזריקה שכן עבודה שחיבין עליה בחוץ**, כלומר הזבח והזורק מחוץ למחנה חייב כרת, אבל המקבל והמוליך פטור, וא"כ אי אפשר ללמוד מזביחה וזריקה החמורים לקבלה הקלה.

אלא אמר רב אשי: דין שינוי בעלים שפוסל לא נלמד מהפסוק **"וּבִשֶׁר זָבַח תוֹדַת שְׁלָמִיו"**, אלא ממה שנאמר באיל נזיר **"וְאֵת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לַיהוָה"** דהיינו שתהיה עשייתו לשם שלמים, וכיון שאנו לא צריכים את הפסוק לשינוי קודש משום שלמדנו זאת כבר מהפסוק **"וְאֵם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנו"** לכן אנו לומדים ממנו שינוי בעלים.

אמר ליה רב אחא בר אבא לרבא: אולי נדרוש את הפסוק הנ"ל (= **"וְאֵת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לַיהוָה"**) ב'כלל ופרט', **"יַעֲשֶׂה"** זהו 'כלל', שיהיו כל עשיותיו לשם שלמים, **"זָבַח"** זהו פרט, דהיינו שהשחיטה תהיה לשמה, ונדרוש 'כלל ופרט אין בכלל (= עשייה לשם שלמים) אלא מה שבפרט (= זביחה)', שרק זביחה צריכה להיעשות לשמה ולא שאר העבודות, וא"כ אין לנו מקור לכך ששינוי בעלים פוסל בקבלה הולכה וזריקה!

ענה לו רבא: **אי כתיבי יעשה שלמים זבח כדקאמרת**: אם היה כתוב בפסוק **"יעשה שלמים זבח"** אכן היה אפשר לדרוש 'כלל' שיהיו כל עשיותיו לשם שלמים כפי שאמרת, אבל כעת שכתוב **"יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים"** הרי הוא 'כלל שאינו מלא' כיון שהמילה **"זבח"** מפסיקה בין **"יעשה"** ל"שלמים", כלומר שהפסוק אומר לנו 'כלל' דהיינו **"יעשה"** אבל לא משלים את דבריו לומר לנו על מה נאמרו העשיות אלא המילה **"זבח"** מפסיקה את דבריו ורק אח"כ נאמר **"שלמים"**, וכל כלל שאינו מלא לא דנים אותו ב'כלל ופרט'!

רבינא אמר לעולם דנין, ולה' חזר וכלל: באמת גם כלל שאינו מלא דנים אותו ב'כלל ופרט', והתשובה לשאלתו של רב אחא בר אבא היא, ש**"לַיהוָה"** (= **"וְאֵת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לַיהוָה"**) חזר וכלל, וא"כ אין כאן 'כלל ופרט' אלא 'כלל ופרט וכלל', ללמדנו שכל עבודה שעושים לה' צריכה להיעשות לשם הבעלים.

אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא: והרי אינו דומה ה'כלל' הראשון ל'כלל' האחרון, שהכלל הראשון מרבה שיהיו כל העבודות המיוחדות לכפרה שהם שחיטה וזריקה

קבלה והולכה, אבל הכלל השני מרבה את כל העבודות שיהיו לשם ה' ואפילו עבודות שאינם מעכבות את הכפרה כגון שפיכת שיירי הדם (= ששופכים אותם ליסוד המזבח לאחר שנתן את כל המתנות על המזבח) והקטרת אימורין, וא"כ אי אפשר לדרוש את הפסוק ב'כלל ופרט וכלל'.

ענה לו רבינא: הא תנא דבי רבי ישמעאל, בכללי ופרטי דריש כי האי גוונא 'כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט', מה הפרט מפורש עבודה ובעינן לשמן אף כל עבודה ובעינן לשמן: כלומר הרי הברייתא שנשנתה בבית מדרשו של רבי ישמעאל דורשת 'כלל ופרט וכלל' גם כשהכלל הראשון לא דומה לכלל האחרון, וכך דורשים את הפסוק: אין אתה דן אלא כעין הפרט, כשם שהפרט (= "זָבַח") מפורש שמדובר בעבודה של שחיטה שמעכבת את הכפרה וצריך לעשותה לשם הבעלים, כך כל עבודה שמעכבת את הכפרה (כגון קבלה והולכה) צריכה לעשותה לשם הבעלים, אבל עבודות שאינם מעכבות את הכפרה כגון שפיכת שיירי הדם והקטרת אימורין לא צריך לעשותם לשם הבעלים.

קושיא: אי מה הפרט מפורש עבודה וחייבין עליה בחוץ, אף כל עבודה וחייבין עליה בחוץ, שחיטה וזריקה אין קבלה והולכה לא: והרי אפשר לדרוש את הפסוק כך: כשם שהפרט (= "זָבַח") מפורש שמדובר בעבודה של שחיטה שחייבים עליה כרת אם עשאה בחוץ, כך כל עבודה שחייבים עליה בחוץ צריך לעשותה לשם הבעלים, נמצא שרק שחיטה וזריקה צריך לעשותן לשם הבעלים (כיוון שחייבים עליהם כרת בחוץ), אבל קבלה והולכה לא צריך לעשותם לשם הבעלים (כיון שלא חייבים עליהם כרת בחוץ).

אי נמי, מה הפרט מפורש דבר הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות, אף כל הטעון צפון וישנו בחטאות הפנימיות, שחיטה וקבלה אין זריקה לא: או שנדרוש כך: כשם שהפרט (= "זָבַח") מפורש שמדובר בעבודה של שחיטת קדשי קדשים ששחיטתן בצפון, וכן ישנו בחטאות הפנימיות, כך כל עבודה הטעונה עשייה בצפון וישנה בחטאות הפנימיות צריך לעשותה לשם הבעלים, נמצא שרק שחיטה וקבלה שהן בצפון ונוהגות בחטאות הפנימיות צריכים להיעשות לשם הבעלים, אבל זריקה שאין בה דין צפון וכן אינה נוהגת בחטאות הפנימיות לא צריך לעשותה לשם הבעלים.

תירוץ: איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי, שקולין הן ויבאו שניהן: כיון שמצד אחד אפשר לומר שהכלל בא לרבות עבודה שחייבים עליה בחוץ (= זריקה), ומצד שני אפשר לומר שהכלל בא לרבות עבודה שטעונה צפון (= קבלה), נמצא ששני הלימודים שקולים, ולכן אנו מרבים את שניהם שגם זריקה וגם קבלה צריך לעשותם לשם הבעלים (והולכה נלמדת מקבלה שגם היא צריכה להיעשות לשם הבעלים).

לישנא אחרינא: לשון אחרת לתירוץ הנ"ל. **וחדא חדא תיקו במילתא:** שני הלימודים שקולים ולכן כל עבודה ועבודה הנלמדת מהפסוק תעמוד בלימודה, ולכן זריקה וקבלה צריך לעשותם לשם הבעלים.

איבעית אימא: תירוץ נוסף: באמת אין צד לומר שהכלל בא לרבות זריקה, שהרי זריקה למדנו מדרשתו של רב אשי (= לעיל) על הפסוק "וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו", וא"כ ה'כלל ופרט וכלל' בא לרבות קבלה.

אשכחן איל נזיר, שאר שלמים מנלן: אכן מצאנו מקור לכך שצריך לעשות איל נזיר לשם הבעלים (= רב אשי לעיל) - "וְאֵת הָאֵיל יַעֲשֶׂה זָבַח שְׁלָמִים לַיהוָה" שתהיה עשייתו לשם שלמים), אבל מנין לנו דין זה בשאר שלמים?

וכי תימא נילף מאיל נזיר: אם תאמר שנלמד זאת מאיל נזיר (שגם הוא שלמים), אי אפשר לומר זאת, לפי שאפשר לפרוץ מה לאיל נזיר יש עמו דמים אחרים, דהיינו החטאת והעולה שהנזיר מביא יחד עם איל השלמים שלו, ואולי מחמת חומרא זו צריך לעשותו לשם הבעלים, אבל שאר שלמים שבאים ללא חטאת ועולה לא צריך לעשותם לשם הבעלים.

א"כ נכתוב 'שלמיו', מאי 'שלמים' לרבות כל שלמים: משיבה הגמ' שאם רק באיל נזיר צריך לשם הבעלים, א"כ שהתורה תכתוב "ואת האיל יעשה זבח שלמיו", אלא היא כתבה "שלמים" ללמדנו שדין זה נוהג בכל השלמים.

אשכחן שלמים, שאר כל קדשים מנלן: אכן מצאנו מקור לכך שצריך לעשות שלמים לשם הבעלים, אבל מנין לנו דין זה בשאר הקדשים?

וכי תימא נילף משלמים: אם תאמר שנלמד זאת משלמים, אי אפשר לומר זאת, לפי שאפשר לפרוץ מה לשלמים שכן טעונית סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק, כלומר שבעל הקרבן צריך לסמוך את ידיו על הקרבן לפני שחיתתו, וצריך להביא גם נסכים,

והכהן והבעלים צריכים להניף את החזה והשוק, ולעומת זאת בשאר הקרבנות לא מניפים חזה ושוק, ויש מהם שלא צריכים סמיכה ולא נסכים, ואולי מחמת חומרא זאת שיש בשלמים לכן צריך עשייה לשם הבעלים, אבל בשאר הקרבנות לא צריך לעשותם לשם הבעלים.

אלא אמר קרא: אלא לומדים זאת מהפסוק "זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים", הקיש הכתוב את כל הזבחים לשלמים, כשם ששלמים צריך לעשותם לשם הקרבן ולשם הבעלים, כך בכל הקרבנות.

קושיא: אימא היכא דשחית להו שלא לשמה ליפסלו: א"כ הדין צריך להיות שאם שחט את הזבחים שלא לשמם פסולים, ומדוע למדנו במשנתנו שהם כשרים?

תירוץ: אמר קרא: "מוצא שפתיך תשמר ועשית, כאשר נדרת ליהוה אלהיך נדבה אשר דברת בפיו", ולכאורה קשה, שהפסוק מדבר בהתחלה על נדר ואח"כ מדבר על נדבה, והרי יש הבדל בין נדר לנדבה (= ראה ביאורנו לעיל ב:), אלא כוונת הפסוק שאם עשית כמו שנדרת דהיינו שעבדת את כל עבודות הקרבן לשמן, הרי שהקרבן עלה לנדרך, אבל אם לא עשית כמו שנדרת אלא שינית, הרי הקרבן עולה לנדבה, דהיינו כאילו התנדבת אותו לנדבה אחרת ועליך להביא קרבן אחר לנדרך. נמצא שקרבן ששחטו שלא לשמו כשר, אלא שדינו כקרבן נדבה.

ואיצטריך "מוצא שפתיך" ואיצטריך "זאת התורה": צריך גם את הפסוק "מוצא שפתיך..." וגם את הפסוק "זאת התורה לעלה למנחה..." (שהרי לכאורה מהפסוק "מוצא שפתיך" כבר נוכל ללמוד שלכתחילה צריך לשחוט את הקרבן לשמו, ומדוע צריך את שני הפסוקים).

דאי כתב רחמנא "מוצא": שאם התורה היתה כותבת רק את הפסוק "מוצא שפתיך", לא היינו יודעים על מה אמרה התורה "מוצא שפתיך תשמר ועשית", שהרי לא כתוב בפסוק בפירוש שמדובר בעבודות לשמן, לכך נאמר הפסוק "זאת התורה" להקיש את כל הקרבנות לשלמים שצריך בהם עבודות לשמן.

ואי כתב רחמנא זאת התורה: ואם התורה היתה כותבת רק את הפסוק "זאת התורה" היינו אומרים שאם נזבחו שלא לשמן פסולים, לכך נאמר הפסוק "מוצא שפתיך" ללמדנו שהם כשרים כקרבן נדבה.